

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta, 1 fl. 80 kr. za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 20 kr., za četert leta 1 fl. 15 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 27. avgusta 1862.

Nova cesarska postava

zastran davka za vino, mošt in meso.

Srečno je odvrnjena tista postava od 12. maja 1859, ktera je bila toliki strah vsem deželam, ktere je zadevala. Ta nova postava, ki jo je nasvetoval državni zbor in ki so jo cesar 17. dan t. m. potrdili, zadobi o vseh Svetih letošnjega leta veljavo. Od tega dneva naprej se ima v vseh deželah, ktere ta postava zadeva, zavžitni davek od vina, mošta in mesa spet po tistih postavnih odločbah poberati, ki so bile pred 1. majnikom 1860 veljavne, toda po sledeči tarifi:

Vinski davek.

Tarifa za vino, mešto, mošt vinski in sadni na deželi:

Za vino sploh, in sicer za avstrijsko vedro z 40 bokali 1 gold. 40 kr.

Drugač pa je

za štajarsko deželo

za tiste okraje in soseske, kjer se vino nižje vrednosti prideluje in ktere so v posebnih razglasih zaznamovane; tu se od vedra (z 40 bokali) le odrajuje 1 gold. 5 kr.;

za krajnsko deželo

ravno tako 1 gold. 5 kr. za tiste okraje (kantone) in soseske Notranjskega in Dolenskega, ktere so po dozdej oklicanih razglasih zaznamovane, da se v njih vino nižje vrednosti prideluje;

za Primorje

ravno tako 1 gold. 5 kr. za tiste okraje in soseske, kjer se vino najnižje vrednosti prideluje,

za tiste okraje Goriškega, Gradiške, Istre in kvarnerske otoke, kjer je v primeri vino cenejše kakor v drugih okrajih teh dežel, pa le 87 $\frac{1}{2}$ krajc. od vedra;

za žonto 35 krajc. od vedra.

Tarifa za vino, mešto, mošt vinski in sadni v mestih, kjer se zavžitni davek odrajuje.

Od vedra vina za dunajsko mesto 2 gold. 40 kr., — za vse druge mesta, kjer se zavžitni davek odrajuje, 1 gold. 80 kr.,

od vedra vinskega mošta in vinske mešte za Dunaj 1 gold. 60 kr., za druge mesta 1 gold. 20 kr.,

od vedra sadnega mošta za Dunaj 72 kr.; za druge mesta 54 kr.

Mesni davek

za klavno živino in meso na deželi:

Pri tem davku so tri tarife. 1. tarifa obsega vse take kraje, ki imajo čez 20.000 duš, — 2. tarifa take kraje, ki imajo od 10.000 do 20.000 duš, 3. tarifa pa vse druge z manjšim številom prebivavcov.

Od vsakega vola, bika, krave in teleta čez leto starega v 1. tarifi 4 gold. 20 kr., v 2. tarifi 3 gold. 15 kr., v 3. tarifi 2 gold. 10 kr.

od teleta do enega leta v prvi tarifi 70 kr., v drugi 52 $\frac{1}{2}$ kr., v tretji 35 kr.,

od ovce, ovna, koze, kozla, koštruna v prvi tarifi 26 $\frac{1}{2}$ kr., v drugi 21 kr., v tretji 14 kr.,

od jagneta do 25 funtov, kozličkov in sesnega prasička v prvi tarifi 17 $\frac{1}{2}$ kr., v drugi 14 kr., v tretji 9 kr.,

od mladega praseta od 9 do 35 funtov v prvi tarifi 52 $\frac{1}{2}$ kr., v drugi 35 kr., v tretji 26 $\frac{1}{2}$ kr.,

od prešiča čez 35 funtov brez razločka v prvi tarifi 1 gold. 5 kr., v drugi 79 kr., v tretji 52 $\frac{1}{2}$ kr.,

za frišno, suho in osoljeno meso, za salame in druge klobase od centa v prvi tarifi 87 $\frac{1}{2}$ kr., v drugi 70 kr., v tretji 44 kr.

Poduk

zastran pravega gleštanja domače živine zavoljo tega, da ne zbolí in zastran tega, kaj naj stori kmetovavec, kadar mu živina zbolí.

(Dalje.)

Klaja domače živine.

Paša.

Skoraj največ bolezen živine izvira iz klaje sploh. Ali tekne zdravju živine to, da si na paši sama svoje krme (klaje) išče, ali da vedno v hlevu ostane in se ji ondi klade, se ravna večidel po tem, kako leži in kakošna je paša. Dasiravno zadene tudi na paši živino večkrat kaka škoda po vremenu, kakor če se v hlevih redi, hlevi vendar niso vselej taki, da bi zdravje živine v njih tudi škode ne trpelo. Nazadnje vendar le to, kakošna je kmetovanje, razsodi, ali morajo živinčeta na paši ali v hlevu svojo kermo dobivati. Bodi pa živina na paši ali v hlevu, obvaruje se bolezen, če se z njo prav ravna.

Ako se živina samo zavoljo tega na pašo spušča, da se na nji pregiblje in čisti zrak uživa, mora paša tako ležati in napravljena biti, da živini tekne. Da se parkljem in kopitom živine škoda ne godí, ne sme paša kamnitna biti, pa tudi ne močvirna in blatna.

Mlake in stoječe vode, ktere se poleti počasi suše in veliko škodljivost iz njih v zrak pride, se morajo odpeljati in na suho djati. Paša mora za število živinčet, ktere se na-njo gonijo, dosti prostora imeti, da se more živina, kolikor je mogoče, po nji prosto sprehajati. Da se živina preveč ne utruji, in da je zlasti poleti vročina in prah preveč ne nadlegujeta, mora paša blizo sela (vasí) in daleč od prašenih cest biti. Da imajo živinčeta o naglem hudem vremenu in dežju, zlasti pa tudi o veliki vročini kam iti, je prav dobro, pašo z drevjem obsaditi ali pa saj šupo narediti, ktera ima streho; enako je dobro, da skozi pašnike čista voda teče, ali pa da se more živina vsaj na koritih pri studencih napajati.

Dasiravno živina ne živi samo od paše, je vendar vselej treba, da so pašniki snažni; zavoljo tega se mora gnoj vsaj raztrositi, še bolje je pa, če se s pašnika spravi in nekoliko deleč od njega na kupe deva. Tudi škodljive in marsiktere strupene zeliša, ktere se prav rade na slabo oskrbovanih pašnikih vgnjezdjujejo, kakor tudi osat in germiče se morajo poruvati, in majhni trud se bo vselej dobro